

Наристе

машайакчылардын балдарга арналган журналы

4

2020

**А эмне,
өмүрдөн
да баалуу
нерсе
барбы?**

Журналдын бул чыгарылышы эмне жөнүндө экенин билгич келсе, эң биринчи тамганы, андан кийин ар бир үчүнчү тамганы түстүү карандаш менен белгиле.

ТАБЫШМАКТУУ САНДЫКЧА

Кыязы, мен таап калдым окшойт, Мээрим. Журналдын бул саны кымбат баалуу кооздуктарга, кенчтерге арналган окшойт.

Азамат, кел, алгач тапшырманы аткарылы, ошондо так билебиз. Мен «Наристеден» дайыма көптөгөн баалуу нерселерди алам.

Сүрөтүн тарткан – ШАКИРТ

АДАМДАР ЖАНА КУДАЙ

Адамдар болот ар түрдүү:
Таш боор жана боорукер,
Чындыкты сүйсө кээ бири,
Жалганды сүйөт кээ бирлер.

Кудай болсо сүйүүсүн
Берет ар бир адамга.
Куткарыл деп чакырат,
Баланы да, чоңду да!

Сага дагы сунуш кылат
Кудай бүгүн батасын.
Куткаруусун кабыл алып,
Бүт күнөөңдөн арылгын.

КИМ БАКТЫЛУУ?

Жашоосунун максаты бар бактылуу,
Куткаруучу сүйүүсүнө бөлөнгөн,
Бул өмүрдү баалай билген бактылуу
Чындык үчүн жан дилинен берилген.

Ар күн сайын кубанып да, тайманбай
Теңирди ээрчип жашагандар бактылуу.
Жакынына жардамын эч аябай,
Бардык күчүн арнагандар бактылуу.

Өз керт башын ойлогонду калтырып,
Чындык үчүн арналгандар бактылуу.
Эшиги ачык алар үчүн бейиштин
Асманында даңктуу, улуу Теңирдин.

Сүрөтүн тарткан →
ШАКИРТ

МЕРКУРИЙДИ КИМ ЖЕДИ?

Элмира МУКУЛОВА

4-бөлүм

Дүйшөмбүдөгү акыркы сабактын алдында Азамат Мээримдин жанына басып келип:

– Мээрим, сабактан кийинки меникине барчы, мен сага бирдеме көрсөтөм, – деп калды.

– Эмне көрсөтөсүң? – деди Мээрим кызыгып.

– Инсталляция! – деди Азамат кыйынсына.

– Эмне-эмне? – деп токтой калды чуркап өтүп бараткан Жека Мурасов.

Мээрим баарын билген адамдай түр көрсөтө классташына бурулуп:

– Инсталляция – бул азыркы искусствонун бир түрү. Бул ыкмада сүрөтчү өзүнүн чыгармаларына күнүмдүк колдонулган буюмдарды, таш, металл, пластик, кээде, ал тургай, таштандыны да колдонот, – деди.

– А-а-а, түшүндүм. Азамат эмне жасаганын элестетип жатам... – деп койду Жека.

– Жүрү, көрсөңбү? – деди Азамат ага да.
– Жок, мен искусство дегенди дегеле түшүнбөйм! Заманбап искусствону андан бетер. Чынын айтсам, мен машыгууга шашып баратам, – деген Жека кол булгалап чуркап кетти.

Үйгө жеткиче Азамат сырдуу тунжурап келе берди, Мээримдин берген суроолоруна кыска гана:

– Барганда көрсөң, – деп жооп берип коёт.

Үйгө киришкенде Азамат гиден бетер быдылдап сүйлөп, көрсөтө баштады:

– Оң жакты караңыз, эми сол жакты караңыз! Сиз заманбап искусство музейине келдиңиз. Азыр сиз жаш, бирок өтө таланттуу сүрөтчү Азаматтын «Күн системасы» деп аталган чыгармасын көрсөзү.

Ушул сөздөрдү айтты да, чакан столдун жанындагы торшерди жандырды. Жарык столго коюлган предметтерге түшкөндө, Мээрим чоң ашкабакты, алманы, бир нече мандарин, бир нече жаңгакты көрдү.

– Көңүл буруңуз, – деп улантты Азамат, – бул гениалдуу мастер Күндү жана Күн системасына кирген тогуз планетаны кандай гана тактык менен чагылдырганын караңызчы!

– Байкашымча, ашкабак – бул Күн окшойт ээ, – деп тактай кетти Мээрим.

– Албетте! Байкашымча, сиз искусствону жакшы түшүнөт окшойсуз.

– Капталына пластилинден жасалган «колбаса» чапталган мобул алма Сатурн го дейм? – деп жылмайды Мээрим. – Бул үч апельсин – Юпитер, Уран жана Нептун экен, ээ? Ал эми бул кичинекей металл топ – Плутонбу? Бирок... Бул жерде тогуз планета эмес экен... Мобу эки жаңгак – бирөө жашыл, экинчиси кызыл жаңгак, – Жер менен Марс окшойт. Гениалдуу сүрөтчү дагы эки планетаны чагылдырганды чындап эле унутуп калганбы?

Азамат столдун үстүн карап алаңдай түштү:

– Болушу мүмкүн эмес! Тогузу тең бар болчу. Ашкабак – бул Күн, анан Меркурий, Венера, Жер, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун жана Плутон.

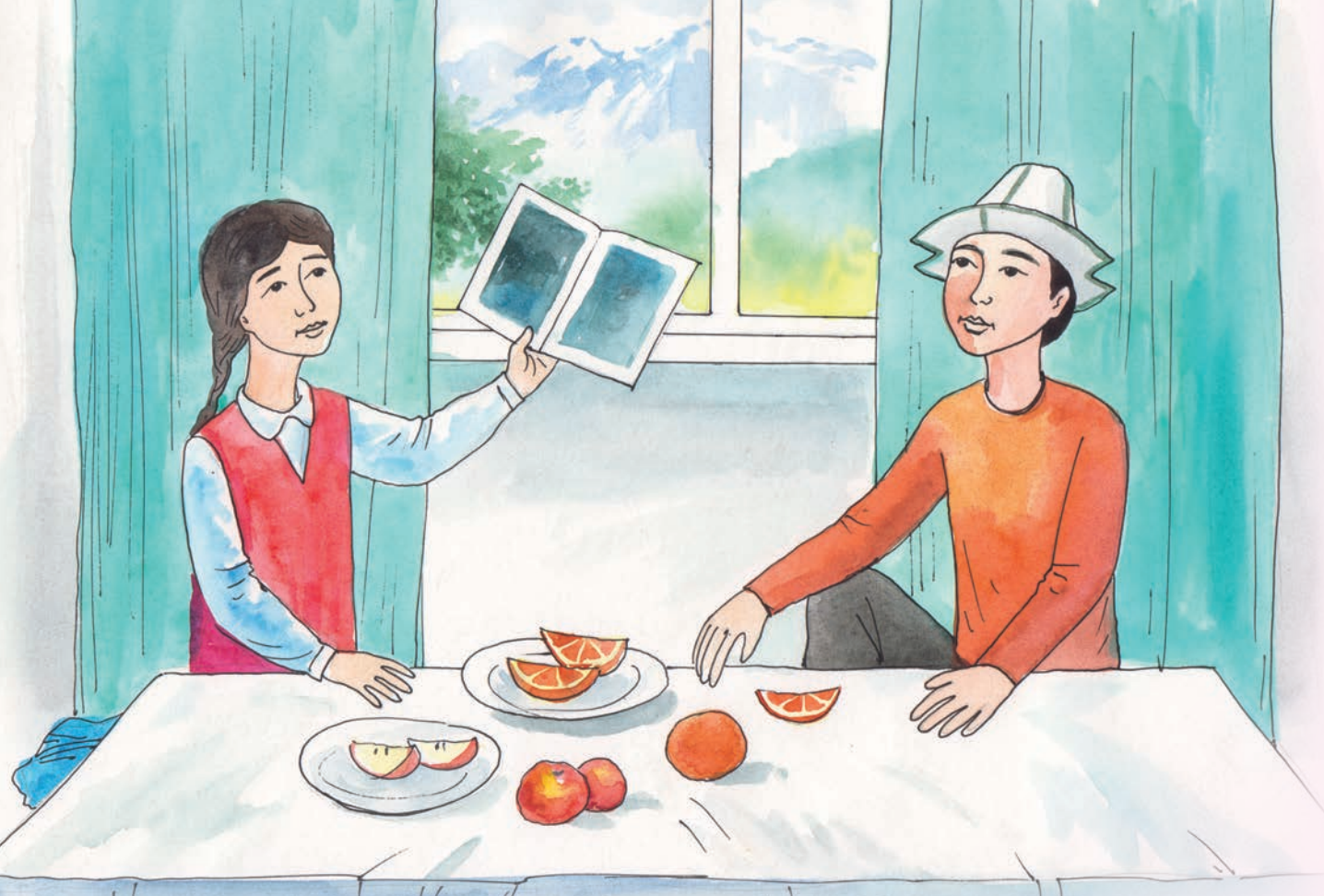
– Анда Меркурий менен Венера жоголуп кеткен турбайбы, – деп жыйынтык чыгарды Мээрим. – Аларды эмнеден жасадың эле?

– Алар эки «Рафаэлло» момпосуйу болчу...

Ушул маалда столдун астынан Чапа баш бакты.

– Чапа! Меркурий менен Венераны сен жедиңби? – деп кыйкырды Азамат күчүккө.

Чапа жаланып, «борс»

этип үрдү да, кожоюнунун көзүнө жалооруй карады. Азамат айласы кете үшкүрүп:

– Эмесе, Мээрим, Юпитерди, Уранды жана Нептунду да жештен башка аргабыз жок. Албетте, Сатурнду деле жесек болот. Болгону, анын шакегин алып салып, жууп келейин.

Азамат ашканага чуркап барып, кесилген жемиштерди алып, кайра жетип кеди.

– «Күндөн» апаң ботко жасап койсо болот, – деп жылмайды Мээрим. – Бирок сен азаматсың, Күн системасын так чагылдырыпсың. Менин журналымда ушул сыяктуу иллюстрация бар, бирок ал жерде жашылча-жемиштер жок. – Мээрим журналды ачты. – Көрдүңбү, Күн так ортодо, бул болсо планеталардын орбитасы.

– Ооба, мына бул кичинекей төртөө, – деп коштоп кетти Азамат, – булар жер тобундагы планеталар. Баарынын көлөмү анча чоң эмес. Ошондой эле алар башка планеталарга караганда Күнгө жакыныраак.

– Ал эми мына бул төртөө – Юпитер, Сатурн, Уран жана Нептун – чоң планеталар, –

деди Мээрим. – Сатурндун шакектери эмнеден турарын билесиңби?

– Билем! – жеп жиберди Азамат. – Муз чаңдарынан жана көптөгөн таштардан турат!

– Мен болсо пластилинден жасалса керек дедим эле, – деп тамашалады Мээрим.

– Мына бул планета болсо – Плутон. Ал таш менен муздан турат, Күндөн өтө алыс орун алган. Плутон мүнөздөмөлөрү боюнча жер тобундагы планеталарга кирмек. Бирок жакында окумуштуулар аны Эрида жана Церера сыяктуу майда планеталардын катарына кошууну чечишкен.

Мээрим Азаматты ыраазы боло карады:

– Азаматсың! Мен бул майда-планеталар жөнүндө уккан да эмесмин.

– Ооба, мен өзүм да таң калып калдым. Көрсө, Күн системасында дагы көптөгөн ар түрдүү космостук объектилер бар тура. Дээрлик бардык планеталардын спутниктери, анан калса бир эле эмес, көп спутниктери болот экен. Бүтүндөй космосто кометалар, астероиддер, метеориттер «быкылдайт» окшойт. Анан ар бир

объект өз огунда айланып, өз орбитасында жылып жүрөт: спутниктер планеталардын, планеталар Күндүн айланасында, Күн системасы биздин Галактиканын борборунда, ал эми Галактика Ааламдын борборунун айланасында...

– Ой, болду, Азамат, антпесе башым айланып калды, – деди Мээрим.

– Ооба, түшүнөм. Бирок мени ойлондурган суроолор бар: булардын баары миңдеген жылдар бою туруп, кантип чачылып кеткен эмес? Мисалы, эмне үчүн Юпитер Андромеда тумандуулугун көздөй учуп кеткен эмес? Чапа биздин момпосуйларды жеп койгондой, эмне үчүн Меркурийди кандайдыр бир кара тешик жутуп кеткен эмес? Чоң Жетигендеги жылдыздар кантип чачырап кетпей, бир «чөмүч» болуп жылып жүрүшөт? – деди Азамат ойлуу.

– Кудай бизге Өзүнүн өзгөрүлгүстүгүн айткысы келсе керек. Ал бул дүйнөнү жаратып, жылдыздар менен планеталарга буйрук берген, алар Кудайдын каалоосуна, эркине баш ийишет. Аалам Анын колунда кыймылдуу, көп кырдуу, ийкемдүү жана өзгөрүлгүс. Библияда Жаратуучу жөнүндө дагы бир таң каларлык аят бар: «Анткени Ал – тоолор менен шамалды жараткан, ойлорун адамга билдирген, таңкы жарыкты караңгылыкка айланткан, жердин бийиктиктеринде басып жүргөн Теңир, Анын ысымы – Себайот Кудай-Теңир» (Амос 4:13).

– Кошумчалай турган эч нерсе жок, – деп жыйынтыктады Азамат.

Сүрөтүн тарткан – Виктория ДУНАЕВА жана ШАКИРТ

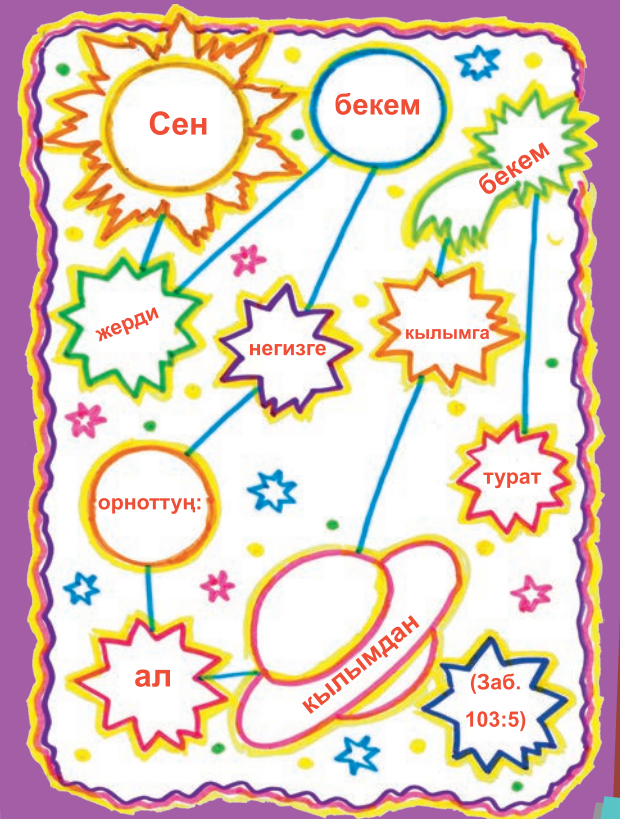
Конкурс уланууда!

«Жылдыздуу асманга саякат» – алты бөлүмдөн турган чакан повесть, ар бир бөлүмдүн соңунда тапшырмалар бар. **4-тапшырманы** аткар. Акыркы тапшырманын да жоопторун жазганыңдан кийин, **БАРДЫК** жоопторду мага почта аркылуу жөнөт. **БАРДЫК** суроолорго туура жооп берген биринчи 20 окурманга белек бар.

4-ТАПШЫРМА

1. Кайсы планеталар жер тобундагы планеталардын катарына кирген?

2. Библиядан алынган аятты окуп, жаттап ал.

ЭЙСАП МЕНЕН ЖАКЫП

Султан КАДЫРБЕКОВ

Кудайдын элинин түпкү атасы Ыбрайымдын Кудай убада кылган уулу төрөлдү. Уулу Ыскак төрөлгөндө Ыбрайым жүз жашта болчу. Ыскак болсо кырк жашында Ребекага үйлөнгөн. Алар жыйырма жыл бою балалуу болушкан эмес. Бирок Кудай сыйынуусун угуп, бала берерине Ыскак бекем ишенген. Анткени Кудай Ыбрайымдан улуу эл чыгат деп, тагыраагы, андан көптөгөн элдер тарайт деп убада берген эле.

Акыры бир күнү Ыскак жакында ата болорун билди, анан калса, аялынын курсагындагы балдар эгиздер экен. Алардын такыр тынчы жок болду. Ребекага кээде курсагындагы балдары мушташып жаткандай туюлчу. «Азыртан ынтымактуу боло алышпаса, кийин эмне болор экен?» деп ойлончу ал.

Тынчы кеткен Ребека Кудайдын пайгамбарына барып, Теңир эмне дээрин билмекчи болду. Теңир анын эгиз уулдарды төрөөрүн айтты. Эки уулу тең эки башка элдин түпкү аталары болорун, улуусу кичүүсүнө баш иерин айтты.

Көңүлү тынчтанган Ребека үйүнө келди.

Анын төрөй турган маалы келип жетти. Биринчи төрөлгөнү кызыл жүздүү, бүткөн боюн түк баскан бала экен. Анын атын Эйсап деп коюшту. Андан кийин өзүнөн аз-маз улуу агасынын согончогун кармай чыккан экинчи бала төрөлдү. Анын атын Жакып коюшту.

Балдар чоңоюп, эр жетти. Эйсап күчтүү, жалтанбаган, кыйын мергенчи болду. Ал кезде мергенчиликке

жаа менен чыгышчу. Жакып кыялкөч болгондуктан, үйдөн көп чыкчу эмес. Эйсапты Ыскак, Жакыпты Ребека жакшы көрүшчү.

Күндөрдүн биринде Эйсап мергенчиликтен жолу болбой, чарчап, карды ачып келе жаткан. Бул маалда Жакып чатырдын оозунда жасмыктан шорпо кайнатып отурган эле. Даамдуу тамактын жытынан Эйсаптын курсагы ого бетер ачып кетти.

– Бышырып жатканыңдын тетиги, кызылын, мага берчи, – деп суранды ал Жакыптан.

– Ордуна мага эмне бересиң? – деп сурады Жакып андан.

– Эмне кааласаң, берем! – деп ойлонбой туруп жооп берди курсагы ачкан Эйсап.

– Андай болсо, мага тунгучтук укугунду сат!

– Ачкадан өлгөнү жатам, анын мага эмне кереги бар?! – деп ойлонбостон жооп бере салды Эйсап.

– Мага ант бергин!

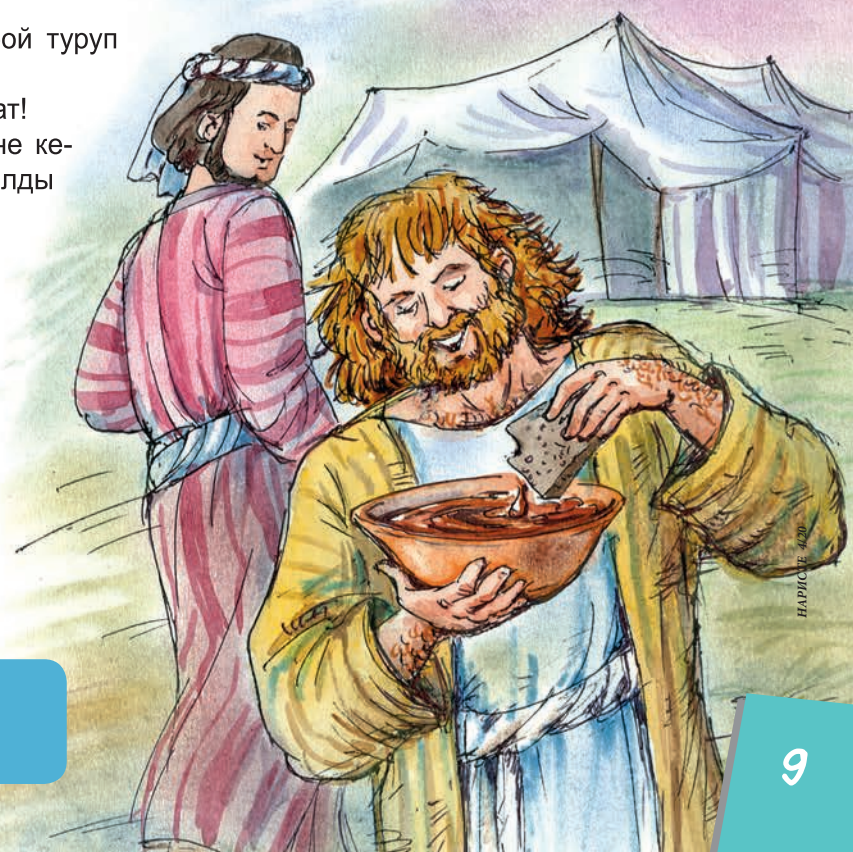
– Ант берем! – деди Эйсап.

Жакып Эйсапка даамдуу, кыпкызыл болгон жасмык шорподон бир аяк куюп берип, нан да берди. Эйсап ичип-жеп, курсагы ток, кайгысы жок туруп кетти.

Ошентип Эйсап ойлонбой туруп, тунгучтук укугун өзүнөн кичүү Жакыпка бир аяк шорпого сатып жиберип, акылсыздык кылды...

Кандай деп ойлойсуң?

1. Эмне үчүн Ыскак «Кудай мага бала берет» деп ишенген?
2. Эйсап үчүн эмне маанилүү болду: тезирээк курсагын тойгузуубу же тун уул катары атасынан качандыр бир кезде бата алуубу?
3. Бул окуядан биз кандай сабак алсак болот?

Бул окуя Башталыш китебинин
25-бөлүмүндө 19-аяттан 34-аятка
чейин жазылган.

Сүрөтүн тарткан – Лариса
ГОРОШКО

ЖАЛГАН ЖАНА ЧЫНЫГЫ БААЛУУЛУКТАР

Бир жолу көчөдө баратсам, жерде акчалар чачылып жатат. Жалаң жүз сомдуктар. Көп. Жанымда досторумдун балдары. Алар бул акчаларга такыр көңүл бурушкан жок. Мен бир жүз сомдукту алып, карадым. Боёгу өчүп баратыптыр... «Султан байке, бул деген кадимки акчалар эмес да, – деди мага биринчи класстын окуучусу, – буларды үйлөнүү тойдо ыргытышат. Адамдар ушинтсек бактылуу болобуз деп ойлошот...»

Мен мындайды биринчи көрүп, биринчи угушум. Сууга чыланып калган кагазды таштанды челекке таштап, мындай деп ойлодум: «Жашоодо да баары ушундай: чыныгы нерселер да бар, жасалмасы да бар. Чындап эле баалуу нерселер бар, сыртынан чыныгыдай көрүнгөн нерселер да бар. Бирок чындыгында алардын эч кандай баасы жок».

Библияда эки бир тууган жөнүндө окуя бар, алар – Эйсип менен Жакып. Эйсип улуусу болчу. Ал кезде үй-бүлөнүн тун баласы болуунун өтө көп артыкчылыктары боло турган: мурастын көбү сеники болот, бүтүндөй уруунун эң башкы адамы болосуң (ал кезде үй-бүлөлөр чоң болгон, үй-бүлөнүн курамына кызматчылар, кулдар, жумушчулар да кирген), атаңдын өзгөчө батасын да аласың. Бир күнү Эйсип өзүнүн тун уулдук укугун инисине жасмыктан жасалган шорпого сатып жиберген. Ага качандыр бир кезде тун уул катары атасынан бата алгандан көрө, азыр курсагын тойгузуп алганы жакшыдай сезилген. Ошондуктан бата ала турган учур келгенде батаны ал эмес, Жакып алган. Эйсип атасынан кандай гана өтүнбөдү дейсиң! Бирок атасы өткөн ишти өзгөртө албастыгын гана айтты.

Көп эле учурда ушундай болот: бизге кайсы бир нерсе өтө маанилүү сезилет, бирок бир күндөн, же бир жумадан кийин, ал эсибизден чыгып кетет. Биздин жашообузда эмне маанилүү? Эмне чындап эле баалуу? Ыйса Машайакка ишенүү да, туурабы? Ыйсага ишенгендер Кудайдын Падышачылыгын мураска алып, түбөлүккө Кудай менен бирге болушат. Буга тең келер нерсе жоктур? Ишенгендердин Коргоочусу – Ыйса Машайак. Жашоосу шектүү туюлган, сага ар кандай жаман нерселерди сунуш кылган адамдар менен болгон достукту муну менен салыштырууга болобу?! Ал жогорудагы жасалма жүз сомдуктай болуп, жакшынакай көрүнүшү мүмкүн. Чындыгында ал жөн гана кагаз.

Эйсипка окшоп, чыныгы баалуулуктарды убактылуу кубанычтарга алмаштыруунун кереги жок. Чыныгы баалуулуктарды: ата-энең менен, Кудай менен, Жыйын менен, ыйыктык, ишенимдүүлүк жана сүйүү менен болгон мамилеңди жогору баалашың керек... Сен менин эмне жөнүндө айтып жатканымды түшүнүп жаткандырсың. Ыйык Жазуу болсо бизге: «Баарынан да, сактай тургандардан жүрөгүңдү сакта, анткени өмүрдүн булагы анда» (Накыл 4:23) дейт.

Султан КАДЫРБЕКОВ

Сүрөтүн тарткан –
Татьяна КОСТЕЦКАЯ

Билесиңби?

Өзүнүн салмагына салыштырмалуу жер бетиндеги эң күчтүү жандык керик-коңуз экенин билесиңби? Ал өз салмагынан 850 эсе оор жүктү түртүп жүрө алат.

ТИМЕТЕЙ

Таенеси Лойиске,
Кулак салып ар качан.
Кудай Сөзүн сүйүп окуп,
Бала чактан баалаган.

Бутпарастар арасында
Жашаса да чындыкты
Сактай билип, кабыл алган
Куткаруучу Теңирди.

Тирүү суудан азыктанып,
Өстү ыйык үрөндөр.
«Кантип Ага кызмат кылсам?» –
Деп ойлончу ал көп ирет.

Жаштык өттү жылдар шашып,
Өмүр зуулдайт, токтобой,
Кызмат үчүн жан үрөдү
Эр жеткенде Тиметей.

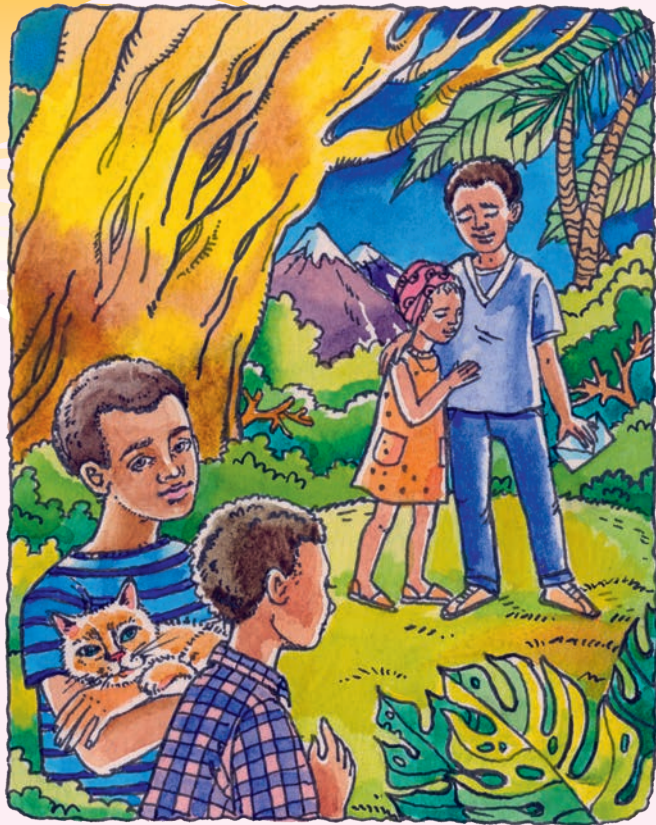
Элчи Пабыл устатына
Жолукканда кубанды!
Үмүтү артып, ишеними
Бек аскадай чындалды.

Теңир аны бекемдеди,
Тапшырды көп кызматын!
Жүрөгүңдө сүйүү болсо,
Рух жетектейт бардыгын!

Оңунан чыкпай калган иш

Пауль УАЙТ

Сүрөтүн тарткан – Екатерина ПРАВДОХИНА

– Жүздөгөн адамдар өздөрүнө эмдөө жасатууга макул болушту, – деп сыймыктана сүйлөдү Тембо. – А силер эч нерсени байкаган жоксуңарбы?

Балдар бири-бирин карашты. Бир саамга созулган жымжырттыктан кийин Мгого:

– Алардын эң кимиси ооруган жок! – деди.

Тембо башын ийкеди.

– Эмдөө жасаткандардын эч кимиси ооруган жок. Жасатпагандар болсо... – Тембо башын капалуу чайкады.

– Карасаңар, Дауди келе жатат! – деп кыйкырды Юдит. – Аябай чарчагандай түрү бар...

Кыз дарыгердин жардамчысын утурлай чуркады.

– Ооруканада жумушуңар көп болуп жатабы? – деп сурады ал.

Дауди башын чайкады да, балдарга бир катты көрсөттү:

– Бул дарыянын аркы өйүзүндө жашаган Мпезанын каты.

– Аа, ал тиги, акчаны эле ойлогон киши да!

– Ооба, – деп ою бөлүнө жооп берди Дауди. – Бир нече күн мурда мен андан кат алдым. Ал эмдөө жасатканы келгиси келип жатканын жазыптыр. Анын алдында Мпеза үч уюн сатмак экен. Уйларын соодаласа, көп

акча түшмөк экен. Бирок ортодо бир окуя болуптур...

Балдар Даудиге кулак төшөп отурушту.

– Эмне, ал чын эле?..

– Ооба, – деди Дауди кайгырып, – анын эси-дарты акчада болуп жаткан чакта, оору ага капыстан келген экен.

Дауди отурду да:

– Балдар, муну эч качан унутпагыла. Бул сабакты эсиңерге жакшылап түйүп калышыңар үчүн, силерге Ваддель аттуу өрдөк жөнүндөгү окуяны айтып берейин, – деди.

Гиппотам Бухунун оозу толтура чөмүч баш гүлдөр эле. Ал өрдөк Вадделге кооптуу жагдай жөнүндө эскертиш үчүн, гүлдөрдү батыраак жутуш үчүн, аптыгып жатты. Анан Буху: «Этият бол!» – деп гана кыйкырганга үлгүрдү.

Бирок бул сөздөрдү акырын анан түшүнүксүз кыйкыргандыктан, Ваддель эч нерсе уккан жок. Чөө Мбизи болсо түз эле өрдөктү көздөй чуркап келе жаткан. «Ой, кокуй! – деп кыйкырып жиберди Буху. – Байкуш кичинекей өрдөк ай!»

Чөөнүн тиштери Вадделдин куйругунан тиштээрине аз эле калды. Бирок өрдөк уча качканга үлгүрдү, Мбизи болсо абага секирип, учуп барып, так эле ылайга түштү.

Өрдөк учуп бара жатып, жеңилдене каркылдады: «Өх ий, канатың болгон кандай ыңгайлуу!» Каардана тилденип алып, чөө ийинин көздөй илкий басты. Өрдөк болсо көлмөнүн суусуна, Бухунун жанына каалгый келип конду.

Мындай буттардын мага курттарды издегенде жардамы тиймек», – деди. Буху канааттангандай көздөрүн жүлжүйттү, өрдөк болсо: «Мен гиппотамдарды дайыма боорукер жаныбарлар деп эсептеп келгем», – деди.

«А сен мендей кичинекей өрдөккө жардам берип коё аласыңбы? Сен болгону жээкти бойлоп эле ары-бери басып койсоң». – «Мм, жээкти бойлоп басыппы? – деп таң калды Буху. – Макул, Ваддель,

Бактын көлөкөсүнө эс алганы токтогон Буху өрдөктү карап отурду. Өрдөк аны капалуу карап: «Мен эки эле сөөлжан таптым.

«Мени кармап алам деп ойлосо керек!» – «Ии, ооба ... мен да ошентип ойлогом, – деди Буху. – Мен сага абайла деп, эскерткенге аракет кылдым, бирок оозумда чөмүч баштар толтура болчу. Ошон үчүн сен эч нерсени уккан жоксуң».

Буху оозун ача аны карады да мындай деди: «Жакшы сөздөрүңө ырахмат... Сага кандай жардам берсем болот?» Ваддель билмексен боло: «Мен аябай ачкамын!

мен жээктеги былпылдак чөкмө текти жакшы көрөм, анын үстүнөн баскан жагымдуу». Бул маалда кузгун Виби алардын үстүнөн айланып учуп жүргөн. Анын кандайдыр бир жамандык ойлоп жатканы байкалат.

Мен аларды жегенди аябай жакшы көрөм да», – деди. Ваддель канаттарын тазаламакчы болуп, канатынын астына тумшугун салды. Бир канаты үзүлүп, каалгый келип жерге түштү.

Ваддель канаттарын каккылап: «Ой, мен бир канатымды серпип койдум эле, чөө ылайга барып кулады. Бирок менин сеникиндей буттарым болсо деле сонун болмок, Буху.

Бул жарык дүйнөдө баарынан да курттарды жакшы көрөм», – деп жооп берди. «Хм, курттарды? – деп күбүрөндү Буху. – Менимче, чөмүч баштардын даамы да жакшы, пайдалуу дагы. Мен эч качан курт жебейм. Менимче...»

Виби Бухунун дарыяны бойлой жай бара жатканына көз салып жатты, Ваддель болсо Бухунун артында калып жаткан издеринен сөөлжан издеп жүрдү.

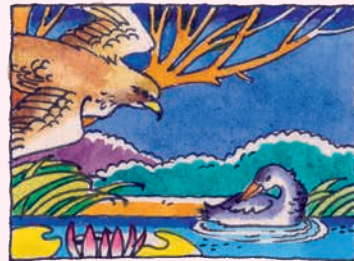
Бул көрүнүшкө кылдат көз салып жаткан Виби капысынан кыйкырып жиберди: «Мына сага жооп. Канат үчүн сөөлжан!» Ал чөө Мбизинин жанына учуп келип, конду.

«Сен эмне үчүн өрдөктү кармап албайсың?» – деп ачуулуу сурады Виби. «Кантип кармамак элем? – деп бурк этти Мбизи. – Андай акылдуу экенсиң, сен эмнеге илип кетпейсиң?»

Ал дайыма эле менден буйтап кетет, канаттары шамдагай да...» – «Аның туура, – деди таз жору ойлуу. – Бул ишти мага кой. Мен анын канаттарын эмне кылышты билем».

Эки күндөн кийин Виби кайрадан сөөлжан издеп кайтып келе жаткан өрдөккө көз салып жатты. Алы кеткен ал сууга кирип, чөмүч баш гүлдөрдүн арасында сүзүп жүрдү.

Ваддель бир канатында бир нече гана майда талдары калганын байкаган жок. «Оо, даамдуусун айт!» – деп ырахаттана күбүрөндү өрдөк.

Ушул маалда көлөкөдөн чөө Мбизи чыга калды. Ал каардуу кышылдады эле, байкуш өрдөк коркконунан бүрүшүп калды. «Ии, Ваддель, сөөлжандар даамдуу бекен? Алар сага пайдалуу!»

Ваддель канаттарын күлөгөнчө шашты, бирок уча качканга дарамети жеткен жок. Жерде гана тыбырчылап, тегерене берди. Мбизи тилин жалмандатып, аны көздөй чуркады.

«Бир да сөөлжан тапкан жокмун, – деди ал капаланып. – Өзөк жаллаганга, жок дегенде, бирөө болсо эмне...» Аңгыча бактын көлөкөсүнөн кимдир бирөөнүн: «Сен момундай сөөлжандарды айтып жатасыңбы?» – деген үнү угулду.

Өрдөк банандын жалбырагында жаткан семиз сөөлжандарды көрдү. Ал жалбыракты таз жору тиштеп турганын өрдөк байкаган жок. Ач көздөнгөн Ваддель жанталашып: «Сөөлжандар! Аларды мага берчи!» – деп жиберди.

«Акырын, акырын! – деп кышылдады таз жору. – Сөөлжан жегиң келеби? Мына, кел. Анын ордуна мага бир досум үчүн канаттарыңдан берсең болду. Сенин канаттарың менен куйругундан керек».

Бул маалда Буху чөмүч баш гүлдөрдүн арасында капарсыз эс алып жаткан. Көздөрүн ачып, жээкте болуп жаткан окуяны байкай койду. «Ой, кокуй! – деп тынчы кете күбүрөндү ал. – Каңдай кайгылуу окуя! Ал эмне үчүн»

мындай кылды экен?» Мбизи Вадделдин жанына жете барды. Ал кыпкызыл, тырмактары учтуу буттарын арбайтып: «Оо, менин бүгүнкү тамагым аябай даамдуу болот экен да!» – деп кыйкырды. Чөө өрдөктү шап тиштемеңчи болгондо,

жанагы чоң «таш» кыймылдап кетти. «Өх, – деп жеңилдене үшкүрдү Буху, – ырас, тиги жерде пил бар тура!» Нембонун узун мурду абада айланып келип, чөөнү куйруктан илип кетти.

«Ал оңой эле да, – деп каркылдады банандын жалбырагында жаткан сөөлжандардан башка эч нерсени ойлобогон Ваддель. – Сен мага сөөлжан бересиң, мен сага канаттарымдан берем».

– «Жарайт, – деп жиберди Виби шашыла. – Канатыңдан же куйругуңдан бир тал берсең, бир сөөлжан аласың!» Ваддель көпкө ойлонуп турбастан башын ийкеди да, биринчи сөөлжанды жутуп: «Эң сонун!» – деди. Виби биринчи тал канатты жулуп алды.

Өрдөк канаттары менен куйругунан жулунган кийинки талдарды байкабай да калды. Ага улам кийинки жеген сөөлжаны даамдуудай сезиле берди.

Пил күрүлдөгөн үн менен: «Токто, ага тийчү болбо!» – деди. Пил катуу силккенде, чөө алыс учуп барып түштү. Куйругу сыйрылып, жүнү жок, жылаңач болуп калыптыр.

Таз жору экөө чытырман токойдун арасына шашыла кирип жок болушту. Нембо өрдөктүн жанына келип, мурду менен анын тумшугун акырын сылап: «Эмне, сөөлжандар бул дүйнөдө баарынан артыкты, Ваддель?» – деди.

Өрдөк коркконунан калтырап жатты. Пил Нембо болсо: «Бул дүйнөдөгү бардык сөөлжандарга ээ болуп, бирок анын айынан өмүрүңдөн ажырасаң, андан сага эмне пайда?» – деп кошумчалады.

Ал эми Вибинин өрдөктүн канат, куйруктарынан чогулткан боосу жооноё берди! Ваддель куйругу менен канаттарындагы өзгөрүүнү байкаган да жок. Булардан нарыраакта чөө өрдөктү көз албай тиктеп, жаланып отурган.

Өрдөктүн сөөлжандардан башка эч нерсени байкабаганын көргөн Мбизи аны көздөй жакындагандан жакындап жүрүп отуруп, көлөкөгө токтоду. Бул көлөкөнү ал чоң таштын көлөкөсү деп ойлоду.

Ваддель даамдуу тамактан сугунуп жатканда, Виби анын канат-куйруктарынын талдарын тыпылдата жула берди. Акыркы сөөлжанды жеп бүтүп, курсагын азырынча талдары жулуна элек бир канаты менен маашырлана сылады.

Дауди аңгемесин бүткөндөн кийин, балдар дагы көпкө үндөбөй отурушту. Биринчи болуп Тембо үн катты:

– Дагы бир аз болгондо, өрдөк жем болмок!

Дауди башын ийкеди:

– Ваддель үчүн сөөлжандар чыныгы байлык болуп сезилиптир да. А биз үчүн башка нерселер маанилүү болушу мүмкүн. Библиядагы: «Анткени адам бүт дүйнөгө ээ болуп, бирок өз жанын жоготсо же өзүнө зыян келтирсе, ага андан эмне пайда» деген сөздөрдү эсиңерге түйүп алгыла. Кудай ар бирибиздин бул суроонун туура жообун билишибизди каалайт.

Балдар ойлонуп калышты. Бир нече убакыттан кийин Мого мындай деп сурады:

– Дауди, сен Кудайдын бул суроосунда эмне деп жооп бердиң эле?

Дауди балдарга жакыныраак отуруп, мындай деди:

– Мен Ыйсадан мени кечиришин сурангам.

– Эмне деп айттың эле? – деп сурады Тали.

– Мен: «Ыйса Теңир, суранам, менин күнөөлөрүмдү кечире көр. Мага түбөлүк өмүр берип, жер бетинде Сен каалагандай жашаганга жардам бере көр!» – деп сыйынгам.

– Анан ошенткениң жардам бердиби? – деп Калинин кызыгуусу ого бетер артты.

– Албетте! Жан дүйнөмдүн тереңинде мен күнөөнүн кишенинде экенимди билчүмүн. Жүрөгүм да, акылым да жашоомду Кудайдын жетегине беришим керек экенин айтып турчу.

– Бул оңой эмес! – деп жиберди Мого. – Кудай бизден эмнени кааларын дайыма эле биле бере албайбыз да.

– Туура, – деп башын ийкеди Дауди. – Дал ушул себептен Кудай Ыйык Рухту жиберген, Ал бизге Кудай Сөзүн түшүнгөнгө жардам берип, азгырыктарга каршы күрөшкөнгө күч берет.

Гулу башын жай чайкап:

– Кээде күнөө кылгың келгенде «жок, кылбайм» деп айтыш кыйынга турат. Башка бардык нерсени четке кагып, Кудай каалаган нерсени кылуу оңой эмес.

– Ооба, бирок Кудай мунун баарын жалгыз өзүң кыл деп талап кылбайт, – деп белгиледи Дауди. – Бул оор жүк!

Лисо кубанычтан көздөрү жайнап:

– Библияда Кудай бизге алыбыз жетпей турган сыноолорду бербей турганы да жазылган эмеспи! – деп жиберди.

Дауди ордуна туруп, балдарды тегерете карап, мындай деди:

– Силердин жаныңар – эң баалуу нерсеңер. Ар бир адам өзүнүн жаны куткарылганбы, же жокпу, билиши керек.

– Мен эми муну билип калганым үчүн кубанычтамын! – деди Гулу. – Менин жаным куткарылган!

– Меники дагы! – деп кубана коштоп кетти Лисо.

Дауди жылмайып, мындай деди:

– Мен силер үчүн чын жүрөктөн кубанычтамын. Бирок муну менен эле баары бүтүп калбайт. Силердин чыгарган чечимиңер – бул башталышы гана.

Сүрөтүн тарткан –
Юлия ПРАВДОХИНА

Пайдалуу кеңеш

Түбөлүк өмүрдү
убактылуу
жыргалчылыктарга
алмашпа.

АЯТТЫ ОКУ

К Д Й Д Ы Н П А Ы

Ч Ы Л Г Ы Б Р Ы Г Ы Н А

К Б У Р О К З Д Е Г Л Е ,

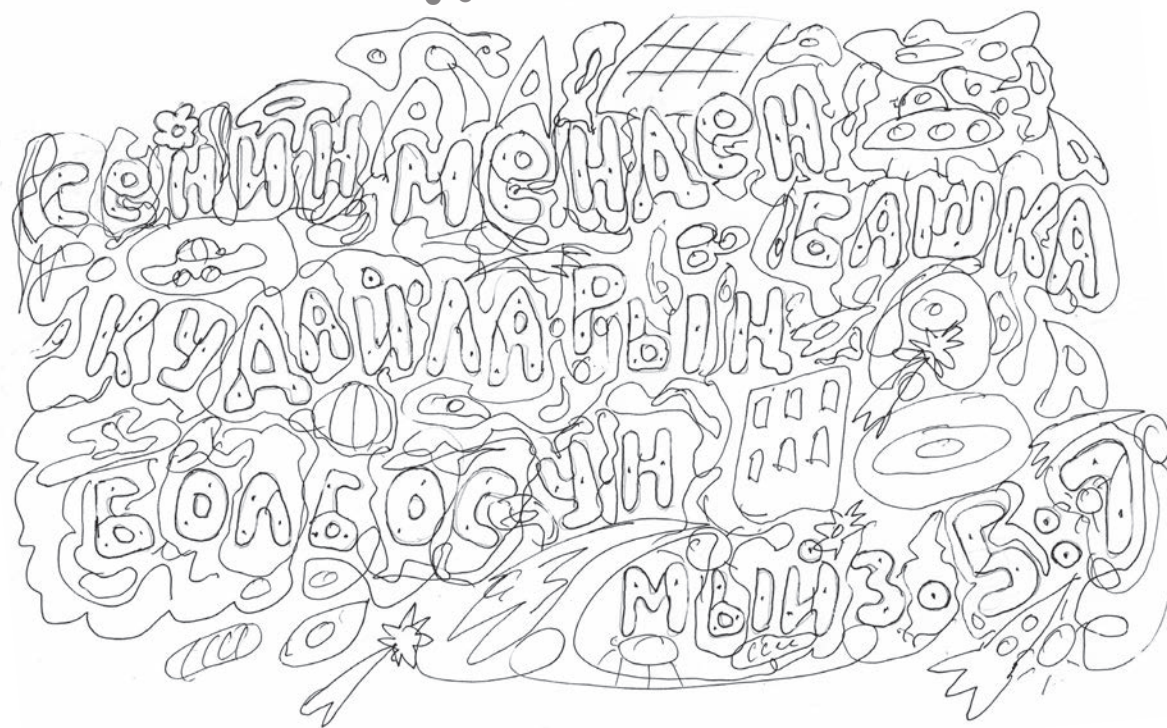
О О Ñ О У Ñ Н Б А Р Ы

С Л Е Р Г Е К О Ш Л У П

Б Е Р Л Е Т .

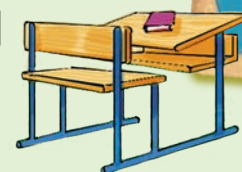
ЖАШЫРЫЛГАН АЯТ

Чекит менен белгиленген деталдардын баарын боёп чыксаң, бул жерде Библиядагы кайсы аят жашырылганын табасың.

Окуп, жаттап ал!

«К» тамгадан башталып,
Илинип турам дубалда.
«П» – тамгадан башталып,
Мен да бармын класста.

3

, «Б» тамгадан башталып:
Тостогой көз жандыкмын.
«Т» тамгадан башталып,
Атка керек жабдыкмын.

МЕТАГРАММАЛАР

2

«У» тамгадан башталган,
Планетамын көктөгү.
Билесиңби «И» тамгадан
Азияда өлкөнү?

4

, «К» тамгалуу сулуумун мен.
Бардык кыздар суктанган.
А мен болсо дан өсүмдүк
«Б» тамгадан башталган.

Сүрөтүн тарткан –
Елена МАМАЕВА

«Дарыяга чуркап барганды» унутпа!

Алыскы Мексиканын тоолорунда, чоң атасынын чакан үйүндө Марко деген бала жашачу. Күнүгө эртең менен ал чоң атасын туурап, кичинекей отургучка отуруп алып Библия окучу. Бир жолу ал чоң атасынын жанына келип, мындай деди:

– Мен сизге окшоп Библияны окуганга аракет кылып жатам, бирок аны түшүнүү оор экен. Анын үстүнө, эч нерсе эсимде калбай жатат. Аны күн сайын окуштун эмне кереги бар?

Акылдуу карыя небересин эркелете карап, анан огороддон картошка казып салып келчү, ылай болуп булганып калган себетти алып, баланы далыга таптады да, мындай деди:

– Неберем, дарыяга барып, мобул себетке суу алып келчи. Абайла, сууну чайпалтып, төкпө!

Чоң атасына жакканды кылгысы келген Марко чуркаган бойдон дарыяга жөнөдү, барып кир себетке суу сузду да, кайра келди. Келгиче, себетте суу калбаптыр...

– Сен жай чуркадың, – деп чоң атасы аны кайра дарыяга жиберди.

Марко кайрадан себетке суу толтуруп алып, үйдү көздөй шашылды. Бирок бул жолу да себетте суу калган жок. Чоң ата балага:

– Мындан да батыраак чуркаш керек! – деди.

Камыш себет менен суу ташуудан натыйжа чыкпастыгын түшүнгөн, чарчап, күйүккөн жылаңаяк бала чоң атасы үчүн дагы тезирээк чуркаганга аракет кылды. Бирок баары бир баягы эле көрүнүш кайталанды. Ошондо Марко кыжырданып:

– Караңызчы, болбой жатат! Мунун кандай пайдасы бар?! – деп кыйкырып жиберди.

– Марко, – деди чоң атасы эркелете, – себетти жакшылап карап, эмнени көрүп турганыңды айтчы.

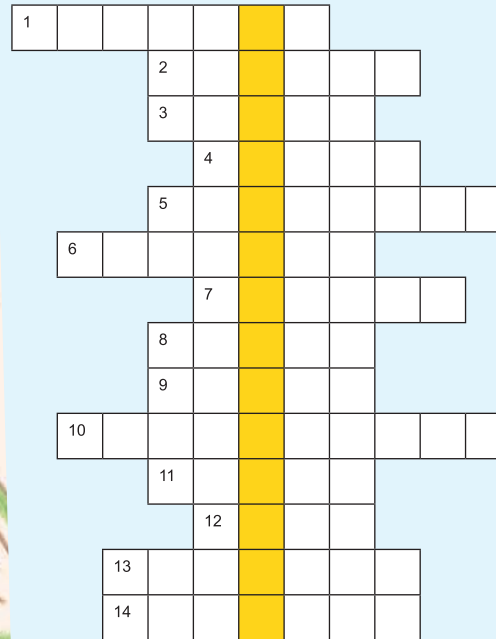
Түшүнө албаган бала себетти карады:

– Себет таптаза болуп калыптыр! Ылайдын баары жуулуп калыптыр!

– Туура айтасың. Так ушундай эле Кудайдын Сөзү да бизди аны окуган сайын тазалайт. Кайсы бир нерсени түшүнбөй, же унутуп калып жатсак да, Кудайдын Руху биздин ичибизде тынымсыз иштеп, акыл-оюбузду, жан дүйнөбүздү тазалайт.

Кудай Сөзүн окуп-үйрөнгөндө биз тазаланып эле тим болбостон, үмүт, шыктануу, кубаныч алабыз, ишенимге ээ болобуз, ал бизди жетектейт. Биз сени Библияны окуп, сыйынууга күн сайын убакыт бөлүп турууга үндөгүбүз келет. Ошентүү аркылуу гана сен Кудайды улам терең таанып биле баштайсың. Кудайдын Сөзү ишенимиңди бекемдеп, тар жолдо кадамыңды бек кылып, жемиштүү машайакчы кылат. Бүгүн да «дарыяга чуркап барганды» унутпа!

КРОССВОРД

Сүрөтүн тарткан – Елена МАМАЕВА

Суроолордун жоопторун туурасынан кеткен торчолорго жаз. Тигинен кеткен, боёлгон торчолордон пайда болгон сөздү окусаң, кайгы алып келбей турган нерсе эмне экенин билесиң.

1. Кудайдын асмандагы кызматчысы.
2. Машайак үчүн азап тартып өлгөн биринчи адам (Элч.иш.7,59-60).
3. _____, сөздөрүмдү ук, ойлорумду түшүн (Заб.5:2).
4. Ыйсаны суракка алган башкаруучу (Мт.27:2).
5. «Италиялык аскер тобу» аталган топтун жүз башысы (Элч.иш. 10:1).
6. Ыйсага түн ичинде келип сүйлөшкөн адам (Жкн.3:1-2).
7. Автору Кудай болгон китептер жыйнагы.
8. Периштелердин наны (Заб.77:23-25).
9. Адам ата менен Обо эненин дыйкан уулу (Башт.4:2).
10. Биз тобо кылгандан кийин, Кудайдан эмне алабыз (2 Кор. 7:10)?
11. «Мен Өз Жыйынымды ушул таштын үстүнө курам...» – деп Ыйса кимге айткан (Мт. 16,18)?
12. «Кудайым, _____ жүрөк жарат, рухумду жаңыла» (Заб.50:12).
13. Кийин элчи Пабыл болгон мурунку Шабыл кайсы жерлик болгон (Элч.иш.9:11)?
14. Кудай менен сүйлөшүү.

Билесиңби?
Кумурсканын денесине салыштырмалуу мээси абдан чоң экенин билесиңби?

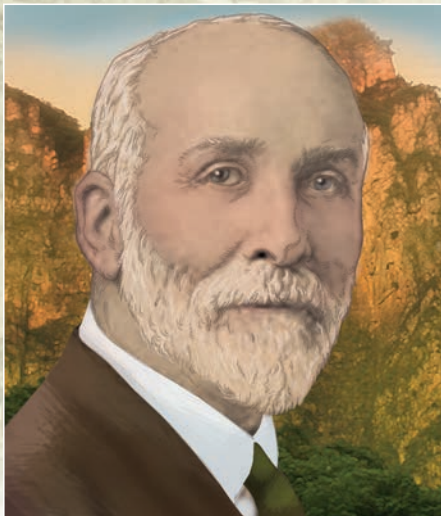

Сүрөтүн тарткан – Елена МИХАЙЛОВА-РОДИНА

1859–1936

Жонатан Гофорт

Анын насаат сөздөрү Кытай менен Кореяда ойгонуунун күчтүү толкунун пайда кылган.

Анын насаат сөздөрү Кытай менен Кореяда ойгонуунун күчтүү толкунун жараткан. Кытайдын борбордук бөлүгүндө Хэнань провинциясы жайгашкан. Бул маданий жана тарыхый борбор, аны өлкөнүн бешиги деп да аташат. Бул жерде тарыхый эстеликтер көп болгондуктан, археологдор дайыма иштешет.

1888-жылы алыскы Канададан бул жакка Жонатан Гофорт аялы Розалинд менен келген. Жонатан 29 жашта болчу. Ал Торонтодогу Кудай Сөзүн изилдөө окуу жайын аяктап, өзүнүн бүтүндөй өмүрүн Жакшы Кабарды уга элек адамдарга жеткирүү үчүн арноо жөнүндө кыялданган. Бала чагында да, жаш улан курагында да ал миссионерлер жөнүндө окуп, алар менен жолугушчу. Алардын айткандары, Машайакка кызмат кылууга жалындуу чакырыктары Жонатанга күчтүү таасир эткен. Ошондуктан миссионердик кызматка өзүн арноо үчүн, даярдыкты окуудан баштаган.

Ошентип ал Кытайга, бөтөн эл, бөтөн жерге барат. Жер бетиндеги эң байыркы цивилизациялардан болгон Кытай цивилизациясы дээрлик такыр эле бөлүнүп тургандыктан, өлкөнүн тургундары чет өлкөлүктөргө кооптонуу менен, абайлап мамиле кылышкан. Алар-

дын ишеничине кантип кирүүгө болот? Кытайлар менен кантип достошуу керек? Куткарылуу жөнүндөгү кабарды аларга кантип жеткириш керек?

Жонатан менен Розалинд таң каларлык кадам жасашкан, мындай кадамды аларга чейин Батыштын бир да миссионери жасап көргөн эмес. Алар өздөнүнүн үйүн бардык адамдар үчүн ачышкан. Алыскы кыштактардан, чакан шаарчалардан кытайлар алардын үйүнө экскурсияга агылып келишкен...! Гофорттордун үйү канадалык типте курулган эле: ыңгайлуу жана жакшынакай эмерек, бардык ыңгайлуулуктары бар ашкана, конок бөлмөдө – орган, чакан бөлмөдө – кийим тигүүчү машине. Мына ушунун баары меймандарды таң калтырып, алардын укмуштуудай кызыгуусун жараткан. Адамдар комоддогу саймалуу майлыктарды, бүктөлмө жөлөнгүчтүү отургучтарды көрүү үчүн, терезеге тагылган пардаларды кармалап көрүп, ашканага баш багып, андагы адаттан тыш кашык-бычактарды көрүү үчүн, алыстан келишчү. Меймандос кожоюндар үйдүн короосундагы бактардын көлөкөсүндө меймандарга чай беришчү.

Сүрөтүн тарткан – Виктор БАРЫБА

Көтөрүлүшчү-боксёр. 1900-жылдагы фото-сүрөт.

Чай үстүндө маек уланып, Жонатан меймандарга ар бир адамдын түбөлүк өмүргө ээ болуу мүмкүнчүлүгү бар экенин, анткени аны адамдарга Теңир Өзү белек кыларын айтып берчү. Ыйса жер бетине келип, бүтүндөй адамзаттын күнөөсү үчүн өтө оор азап чегип өлгөн, ошондуктан ушундай экенине ишенип, Ыйсаны кабыл алган ар бир адам Асман Падышачылыгына кирет.

Жонатан провинцияны кыдырып, көп саякаттаган. Өзүнүкүнө келип кеткен адамдар жашаган эң алыскы кыштактарга чейин барган. Ошондуктан анын өзүн жылуу тосуп алышкан. Анын мындай деп жазганы бар: «Көп учурда кыштактагы адамдар менин жанымга чогулуп: «Биз сиздикине барганда, сиз бизди меймандарыңыздай кабыл алып, үйүңүздү көрсөткөнүз», – дешет. Анан калса, алар дайыма мага отургуч алып келишип, Библиямды койгонго стол да беришип, чай алып келишет».

Ал учурда Кытайда жашоо оор болгон: оор жумуштар, оорулар, далай коркунучтар. Мындай кыйынчылыктар Гофорттун үй-бүлөсүнөн да четтеп өткөн жок. Инфекциялардан алардын он бир баласынын бешөө каза болгон. Үйлөрүн сел алып, өрттөнүп, шылуундар үйүн тоноп да кетишкен. Бирок алар үчүн эң оор сыноо 1899–1901-жылдардагы «боксерлордун» (катардагы кытайлар жакыр жашашат деп, чет өлкөлүктөрдү күнөөлөгөн адамдардын тобу өздөрүн ушундай деп аташкан) көтөрүлүшү болгон. Көтөрүлүшчүлөр башка өлкөлөрдөн келгендерге кол салышкан. Айрыкча миссионерлерге көп кол салышкан. Эң акыркы мүнөттөрдө Гофорттун үй-бүлөсү «боксерлер» келген кыштактан качып чыгышкан, бирок алар тигилердин артынан кубалап, үйдөгү буюм-тайымдар жүктөлгөн арабалар чегилген унаа-малдарды өлтүрүп, анан алардын өздөрүн сабап киришкен. Жонатан колунан жаракат алып, таяк менен башка чабышканда, эс учун жоготуп койгон. Дал ошол учурда күтүүсүз жерден тааныш кытайлар жардамга жетип келишкен, алар миссионердин үй-бүлөсүн сактап калып, жашаганга үй таап беришип, коргоп, жаракаттарын айыктырууга мүмкүнчүлүк беришкен.

Бир нече убакыттан кийин Жонатан менен Розалинд балдарын алып, Канадага кетишкен. Бирок көтөрүлүш токтоору менен Гофорттун үй-бүлөсү кайрадан Кытайга барышкан. Эми Жонатан Жакшы Кабар таратуунун башка ыкмасын колдоно баштады. Калк жайгашкан пункттан ал кенен үй ижарага алып, ал жерде үй-бүлөсү менен жашап, кечкисин чогулуш өткөрүп турушкан. Чогулушта насаат сөз айтылып, маектешишип, рухий ырларды ырдап, анан чогуу чай ичүүнү адатка айландырып алышкан. Күндүз болсо үй-бүлө башчысы жардамчысын ээрчитип алып, көчөлөрдү кыдырып, каалоочулардын баарын ошол чогулуштарга чакырчу. Бир нече убакыттан кийин ишенгендердин чакан тобу түзүлгөн. Ошондо Жонатан жергиликтүү эркек бир туугандардан бирөөнү жетекчи кылып калтырып, өзү үй-бүлөсү менен башка, жаңы жерге барып, ал жактан кайра баарын башынан баштаган.

Розалинд жана Жонатан Гофорт. 1935-жылдагы фото-сүрөт.

Кээде башкалардын ишенбестиги менен ичи тарлыгын жараткан Жонатан Гофорттун насааттарынын ийгилиги укмуштуудай артып, Кытай менен Кореяда ойгонуунун күчтүү толкуну жүргөн. Кореяда да Гофорт көп убакыт болгон.

Жонатандын бардык кызматтарына колдоо көрсөткөн талыкпас жардамчысы, ишенимдүү жан шериги Розалинд эле. Ал кандай гана кыйынчылыктарды башынан өткөрбөдү дейсиң! Бирок сыноолор анын Теңирге жана күйөөсүнө болгон ишенимдүүлүгүнөн тайдыра алган эмес.

Бүгүнкү күнгө чейин бул үй-бүлөнүн кызматы жаңы миссионерлерди Теңирдин даңкы үчүн кызмат кылууга шыктандырып келет.

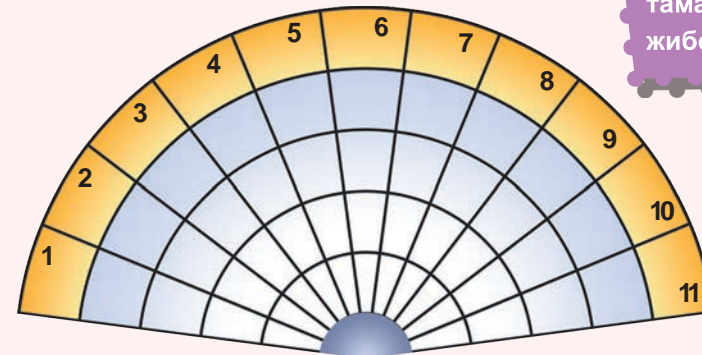
Нагима ОРОЗБЕКОВА

Сүрөтүн тарткан – Элмира МУКУЛОВА

ЖАРЫМ АЙЛАНА

Түзгөн – Элвира КАДЫРБЕКОВА

1. Жүйүттүн тун уулу, Эйирдин аялы (Башт. 38,6).
2. Кааттын төртүнчү уулу (Чыг. 6,18).
3. Падыша Дөөттүн тушундагы пайгамбар (2 Шем. 12,25).
4. Лабан туугандары менен чатырын тиккен тоо (Башт. 31,25).
5. «_____ таякка каршы тура албайсың» (Элч.иш. 9,56).
6. Териден жасалган, шарап куюлуучу идиш (Мк. 2,22).
7. Амондук кулдун аты (Нек. 2,10).
8. Жыйын чатырын тургузуу үчүн акация жыгачынан жасалган төрт кырдуу курулуш материалы (Чыг. 26,15).
9. «_____, Амон, Амалык, Пелишти тургундары Тирдин тургундары менен келишим түзүштү» (Заб. 82,8).
10. «Теңир алп сыяктуу чыгат, согуштун баатыры сыяктуу кызганычты козгойт, Өзүнүн душмандарын жеңип, кубаныч менен _____ чакырат» (Ыш. 42,13).
11. Элимелектин аялынын аты (Рут 1,2).

Жоопторду жарым айланадан чыгып турган нурларга жаз. Жооптордун биринчи тамгаларынан сөз куралат. Аны окусаң, Эйсап жасмыктан жасалган тамакка эмнени алмаштырып жибергенин билип аласың.

Билесиңби?

Сен жыландар көздөрүн ирмебей турганын, анткени алардын көздөрүн тунук жабуу каптап турганын билесиңби?

Сүрөтүн тарткан – Ирина ПОМЕРАНЦЕВА

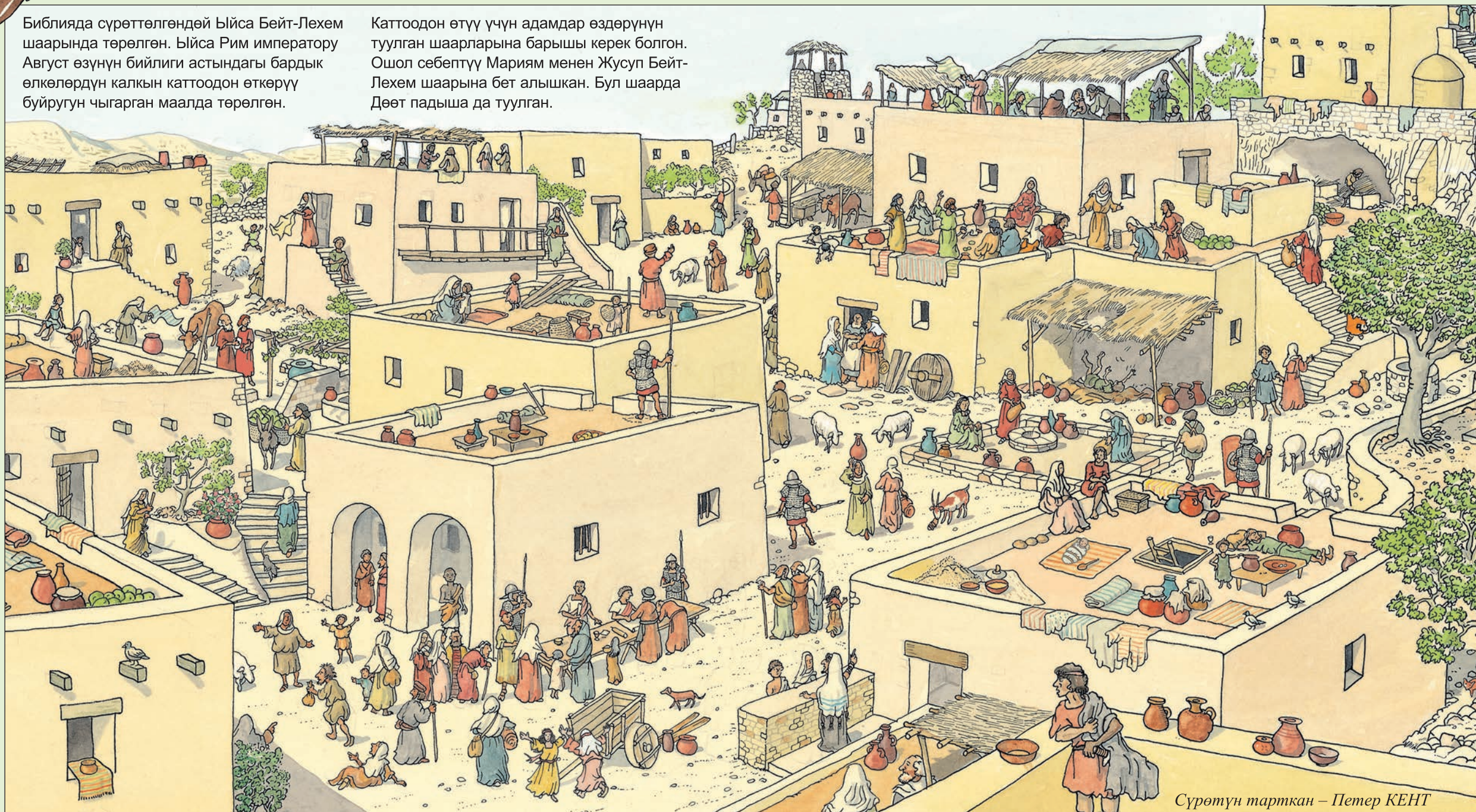
Петер МАТИН

Матай жазган Жакшы Кабар, 1-2-бөлүмдөр; Лука жазган Жакшы Кабар 2-бөлүм (Машайак төрөлгөнгө чейинки 5-жыл – Ыйса төрөлгөн жыл)

Бейт-Лехемдеги эл каттоо

Библияда сүрөттөлгөндөй Ыйса Бейт-Лехем шаарында төрөлгөн. Ыйса Рим императору Август өзүнүн бийлиги астындагы бардык өлкөлөрдүн калкын каттоодон өткөрүү буйругун чыгарган маалда төрөлгөн.

Каттоодон өтүү үчүн адамдар өздөрүнүн туулган шаарларына барышы керек болгон. Ошол себептүү Мариям менен Жусуп Бейт-Лехем шаарына бет алышкан. Бул шаарда Дөөт падыша да туулган.

Сүрөтүн тарткан – Петер КЕНТ

Бейт-Лехемде эл жык-жыйма. Түнөй турган жай издеп жүргөн жубайларды тап.

Үйлөрдүн чатырларын конокторду кабыл алуу үчүн колдонушкан. 3 бастырманы тап.

Мал сарайдагы өгүздү тап.

Узак жол жүргөн учурда жүктөрдү эшектерге артышкан. Эки эшекти тап.

Бейт-Лехемди бийлиги астында кармаган падыша Ирод атаандаштардан корккон. Анын эки чалгынчысын тап.

Жүйүттүн эркиндик үчүн күрөшкөн баатырлары элди римдиктердин бийлигинен бошотууну каалашкан. Эркиндик үчүн күрөшкөн куралчан жоокерди тап.

Башына кумура көтөрүп алышкан эки аялды тап.

Чет өлкөлүктөр Бейт-Лехемге чанда гана келишчү. Африкалык мейманды тап.

Рим жоокерлери эл каттоо өнөктүгүнө көз салып турушкан. 5 жоокерди тап.

Койду кармамакчы болуп жаткан койчуну тап.

Арчындама бут кийимди кемирип жаткан эчкини тап.

Акырга саман салып жаткан кулду тап.

Жүйүттөрдүн шаарларында самариялыктарды жек көрүшчү. Самариялык кишини кубалап жаткан устатты тап.

Бир аялдын акчасын уурдап кетишиптир. Ууруну таба аласыңбы?

Канча көгүчкөндү көрүп турасың?

Римдиктерге жардам берген адамдарды жаман көрүшчү. Император үчүн эл каттоо жүргүзүп жаткан жергиликтүү салык жыйноочуну тап.

Жаңы төрөлгөн ымыркайларды үшүбөшү үчүн, жалайыкка орошчу. Ымыркай наристе менен апасын тап.

Туулуп-өскөн жерине барган адамдар туугандарыныкына токтошчу. Учурасып жаткан эки тууганды тап.

КУРТ ЖАНА АТМА

Чайнворд

1. Даанышмандар Наристе Ыйсага алып келген белектердин бири (Мт. 2:11).
2. «Назареттен жакшы нерсе чыкмак беле?» – деп айткан адам (Жкн. 1:46).
3. Үчүнчү Жакшы Кабардын автору.
4. Жүйүт уруусунан, Нахшондун атасы (Сан.1:7).
5. Алп Голийат кайсы жерлик болгон (1 Шем. 17:23)?
6. Кандай адамга караганда жарды адам артык (Накыл 19:22).

7. Ыбрамдын Ажардан төрөлгөн уулунун аты ким (Башт.16:15)?
8. Матушалдын жүз сексен жашка чыкканда төрөлгөн баласы (Башт.5:25).
9. Теңирибиз Ыйса Машайак биз үчүн Ким (Лк. 2:11)?
10. Пайдалана билишибиз керек болгон нерсе (Эф.5:16).
11. Ысымы «жейрен» деген маанини берген шакирт аял (Элч.иш.9:36).
12. Фараон Жусупка кандай мүнөздөмө берген (Башт.41:39)?

13. «Даңк менен _____ Анын алдында...» (Заб.95,6а).

14. Нух суунун жер бетинен тартылганын билиш үчүн, каргадан кийин коё берген канаттуу (Башт.8:8).

15. Ребеканын чоң атасы, Бетуелдин атасы (Башт.24:24).

16. Гилаттагы шаар (Жаш.21:38).

17. Ыйсанын тирилгенинен шектенген шакирт (Жкн. 20:27).

18. Теңирдин тактысынын тегерегинде турган периштелер (Ыш. 6:1-2).

19. Лабандын кичүү кызы (Башт.29:16).

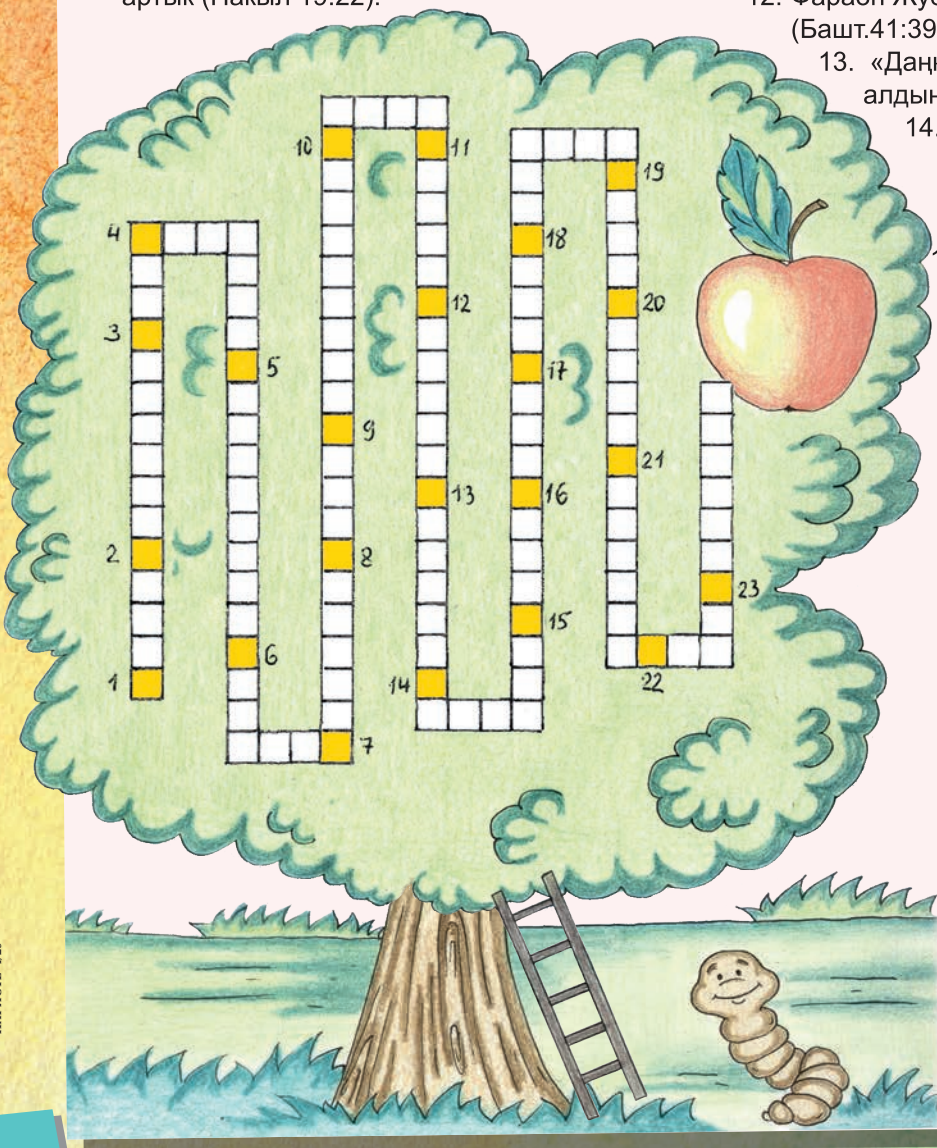
20. Лукония дубанындагы шаар (Элч.иш.14:6).

21. Дөөттүн Хеброндо төрөлгөн үчүнчү уулу (2 Шем.3:3).

22. Шабулдун кичүү кызы (1 Шем.14:49).

23. Листра жана Дербешаарлары кайсы дубанга караган (Элч.иш.14:6)?

Жоопторду торчолорго жазып, курт менен чогуу алмага жет. Ар бир алдыдагы сөздүн акыркы тамгасы кийинки сөздүн биринчи тамгасы болот.

Сүрөтүн тарткан – Юлия ИЛЬЧУК

Татына КЕЛДИБЕКОВА

МЕНИ ТАП!

Мен – чоң, ширелүү, таттуу жемиштери бар даракмын. Жемиштеримди кээде «кытай алмасы» деп да аташат. Менин атым голланд тилинен так ушундай деп которулат. Мунун баары XV кылымда голландиялыктар менен португалиялыктар мени, «кытай дарагын», Европага алып келишкендиктен.

Тээ байыркы Кытайда эле багбандар жайы-кышы жапжашыл болуп турган помело цитрус дарагын мандарин цитрус бадалы менен кыйыштырышканы айтылат. Натыйжада жаңы сорт пайда болгон, ал менмин! Менин жемиштерим да мандарин сыяктуу эле ширелүү жана таттуу, кабыгым помелонукундай калың жана жумшак. Эми менин атым эмне экенин таап ал!

Беш кылым ичинде биз Жер Ортолук деңизинин жээктериндеги өлкөлөргө эле таралбастан, эки океанды, Тынч океан менен Атлантика океанын «сүзүп өттүк». Эми бизди Америка континентинин бардык жеринен кездештирүүгө болот. Айрыкча мени Бразилия менен АКШда (Калифорния менен Флорида) жакшы көрүшөт, ал жактарда менден эң көп түшүм жыйнашат. Жемиштеримден абдан даамдуу жана пайдалуу шире жасашат, джем кайнатса да болот, ал эми

кабыгымдан таттуу тоочтор үчүн цуката даярдашат. Жыпар жыттуу май да сыгып алууга болот.

Менин туугандарымдын арасында ачуу сорт да кездешери чын, анын аты померанец. Бирок адамдарга анын да пайдасы тийген: померанецтин жемиштерин майларды жана дарыларды өндүрүүдө колдонушат.

Бизди, цитрус дарактарын, карачы! Биз жазында да көрктүүбүз, гүлдөп жатканда да, күзүндө жемиш берип жаткан учурда да укмуштуудай кооз көрүнөбүз! Биз эгилген талаалардын кооздугу аркылуу Кудай сага өзүн таанытат – аны карап туруп, Жаратуучубуз кандай гана улуу экенин түшүнөсүң, Баса, португалиялык атактуу деңиз саякатчысы Васко да Гама мени биринчи жолу Индиядан көргөндө, сулуулугума суктанган.

Менин жемиштерим – Кудайдын чыныгы дарыканасы. Элестетип көрсөңүз, менин жүз грамм жемишимде элүү миллиграмм С витамини бар, андан башка да жүрөктү чыңдап, кан тамырларды тазалаган көп витаминдер менен микроэлементтер менде, – баарын айтып отурууга сөз жетпейт!

Арабдар менен перстер менин жемишимди ачык-сары түсүмдөн улам «оранж» деп аташкан, бул сөз айрым европалык тилдерге да кирди. Ал тургай, ошондой түс да пайда болду. Мунун баары менин аркамдан болду! Бирок сен мени мактанып жатат деп ойлобо. Мактанган жокмун, мен мактанчаак болбош керектигин билем. Болгону, сен мени жакшы көрүп калышыңды каалайм.

Менин атым ким экенин таптыңбы? Мен – апельсин дарагымын. Ал эми менин жемиштерим – апельсиндер.

Сүрөтүн тарткан – Наталия ЖУРАКОВСКАЯ

МЕН КИММИН?

Дээрлик ар бир элдин башкы каарманы мен болгон, жок дегенде, бир жомогу бар. Минтип мактанып жатканымдын жөнү бар, анткени менин куу жана шамдагай экенимди баары билишет. Бирок куу жандыктын, бирок ошол эле учурда өтө алсыз жандыктын «бет кабынын» артында чындыгында ким бар экенин көптөр биле бербейт, ошондуктан жакындан таанышууну сунуш кылам.

Мени иттер түркүмүнө кирүүчү жырткыч сүт эмүүчүлөрдүн катарына кошушат. Бизди дүйнөнүн дээрлик бардык булуң-бурчунан көрүүгө болот: биз Европада, Түндүк Африкада, Азиянын көп бөлүгүндө, Индия менен Түштүк Кытайга чейин, ошондой эле Түндүк Америкада Мексика булуңунун түндүк жээктеринде жашайбыз. Мен шалбаалуу жерлерди көбүрөөк жактырам, андай жерден чычкандарды, кемирүүчү жандыктардын түрүн, анан албетте, коёндорду табууга болот. Андан сырткары мен рационумду чегирткелер менен өзгөчөлөнткөндү жакшы көрөм, ошондой эле кулпунай, бөрү карагат, алча, алма, ал тургай, жүзүмдү да сүйүп жейм.

Улай АБДУВАХИДОВА

Биздин денебиздин узундугу 40 сантиметрден 90 сантиметрге чейин, салмагыбыз 6 килограммдан 10 килограммга чейин болот. Куйругубуз да узун: 40–60 см. Куйрук биздин эң маанилүү органыбыз: ал чуркап бара жатканда тең салмактуулукту сактаганга жардам берет, ал эми кышында сууктан кошумча коргоп турат. Көбүнесе, биздин жонубуз ачык сары түстө болуп, түшүнүксүз күңүрт оюу тартылгандай болуп турат, ал эми төшүбүз – ак. Шуштуйган, узун тумшугубуз, чоң, сак кулактарыбыз, тигинен сүйрү болуп турган каректүү көздөрүбүз бар.

Кышкысын жалгыздап жүрөбүз да, жазга жуук гана төлдөй баштайбыз. Жаңы туулган кичинекей бачикелерибиз абдан жакшынакай! Ургаачыбыз сегизге жакын бачики тууйт, алар сокур болуп туулушат, бирок бир нече жумадан кийин эле, ийинден өз алдынча чыга башташат. Балдарыбызга атасы да, энеси да кам көрөбүз. Жапайы жаратылышта биз 8 жылга жакын, ал эми бакма катары 25 жылга чейин жашайбыз.

Биз өтө сак болгонго аракет кылабыз. Биздин угуу жана жыт билүүбүз эң жакшы өөрчүгөн. Ошолордун жардамы менен биз курчап турган чөйрө жөнүндө көп нерсени биле алабыз. Коркунуч туулуп калса, же артыбыздан кубалашса, саатына 50 км ылдамдык менен чуркап, изибизди жаңылтып жана жашынган жерибизди өзгөртүп, куугунчубузду адаштырып кете алабыз. Дал ушул өзгөчөлүгүбүздөн улам бизди эң куу жаныбарлар деп эсептешет. Биз иттин үргөнүнө окшогон ар кандай үндөрдү чыгара алабыз. Артыбыздан куугун түшкөндө бул да жардам берет.

Биз башка жандыктар менен таанышып, достошконду абдан жакшы көрөбүз. Ал тургай, башка жагдайда биз менен душман боло турган жандыктар менен, мисалы, иттер же мышыктар менен да достошкубуз келет, ошондуктан бизди ар нерсеге ынтызар жаныбарлар деп эсептешет. Менимче, жаш досум, сен да мен жөнүндө билүүгө ынтызар болдуң болушуң керек. Мен болсо кадимки *нлвлжлш* (*Vulpes vulpes*).

Сүрөтүн тарткан –
Наталья ЖУРАКОВСКАЯ

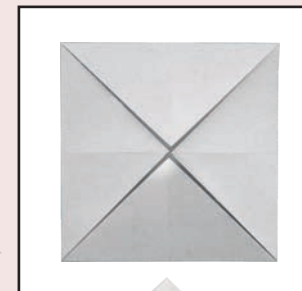
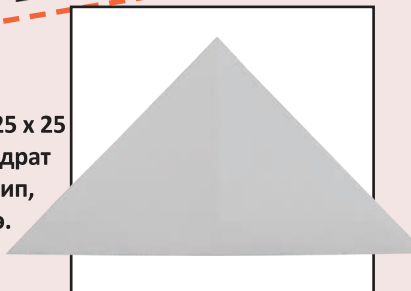
Оюн-мозаика

САНДАР

Керектелүү материал:
Ак же башка деле түстөгү барак,
картон, кайчы жана клей.

1.

Баракты 20 x 20 же 25 x 25 см өлчөмүндөгү квадрат болгудай кылып кесип, диагоналынан бүктө.

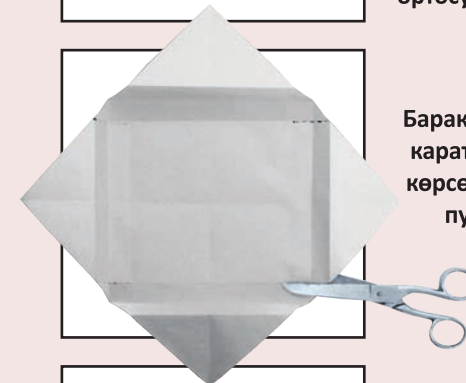

2.

Барактын бетин ылдый карат да, бардык бурчтарын барактын ортосун көздөй бүктө.

3.

Эми, жаңы пайда болгон квадраттын бардык жактарын 1,5 сантиметрге бүктө.

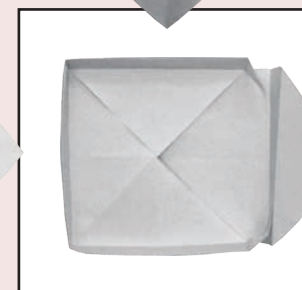

4.

Барактын бетин ылдый каратып туруп, сүрөттө көрсөтүлгөндөй кылып пунктир сызыктары боюнча кес.

5.

Алгач үстүңкү анан астыңкы бурчтарын барактын ортосун көздөй бүктөп капталдарын тигинен тургуз.

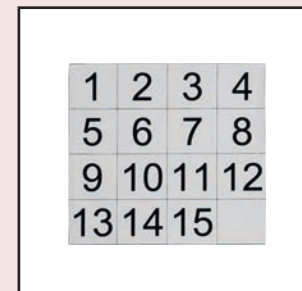

6.

Андан кийин берки эки бурчту кесилген жерлери бүктөмдүн ичиндеги капталдарына келгидей кылып, бүктөлгөн жерине бириктир.

7.

Пайда болгон коробканын түбүн ченеп, картондон ошондой өлчөмдөгү үч (же андан көп) квадрат кес.

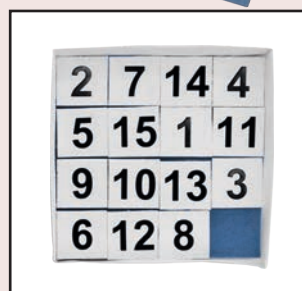

8.

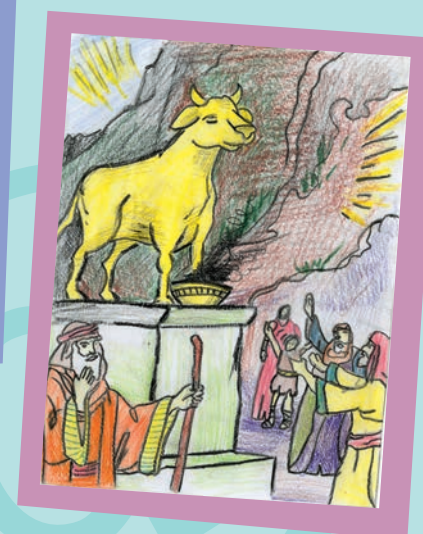
Бир квадратты коробканын түбүнө кошумча түп кылып чапта, ал эми калган экөөнү (же андан көптү: канчалык калың болсо, ошончолук жакшы) чогуу чаптап, 16 майда квадратка бөл. Пайда болгон квадраттарга 1ден 15ке чейин (бирөө ашык) номер коюп, карточка кылып кес.

9.

Карточкаларды коробканын ичине орундарын алмаштырып сал.

Оюндун максаты:
1ден 15ке чейинки сандар жазылган бардык карточкаларды бош орунга коюу аркылуу гана (коробкадан чыгарбай туруп) ирети менен коюп чыгуу. Бул оюнду досуң менен ойносоң болот. Эгер ар бириңер ушундай мозаика-оюн жасап алсаңар, өзүңдөгү карточкаларды ким биринчи туура иреттүүлүктө коёт деп, мелдишип ойносоңор болот. Эки оюнчу сандар жазылган карточкаларды бирдей коюп алып, анан баштайт! Эмесе, алга!

ЧЫГЫШ ЖАРЫГЫ

Наристе

4/2020

Машайакчылардын балдарга арналган журналы
2008-жылы чыгарыла баштады
Нускасы: 2 000 даана

Журналды басып чыгарууга чын көңүлдөн берилген акча каражаттары жумшалат

Редактор: Асел Кайыпова

Редакциянын дареги:

720000 Бишкек шаары,
Башкы почтамт, а/к 2008к

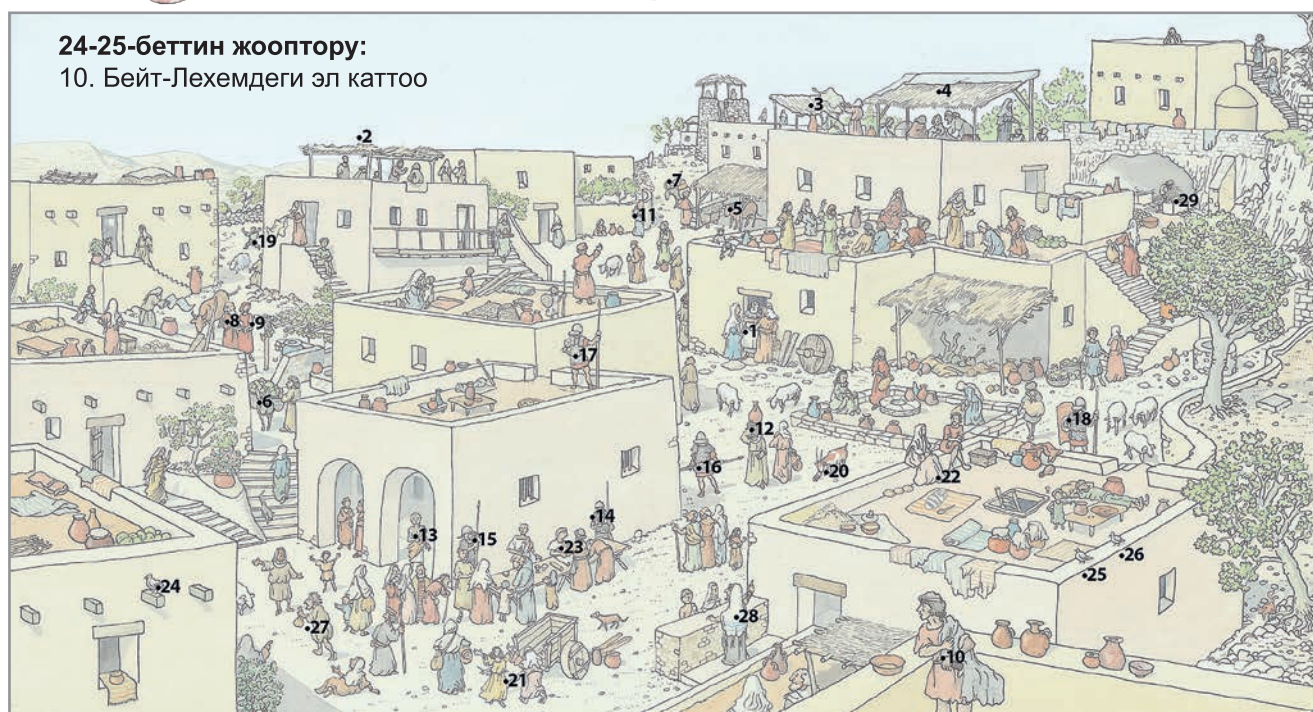
© «ЧЫГЫШ ЖАРЫГЫ», 2020-ж.

720040, Бишкек шаары,
Тыныстанов көчөсү, 199-46
«ST.art LTD» басмаканасы

Кенже жана тестиер курактагы балдар үчүн
Мукабанын биринчи бетиндеги сүрөттү ШАКИРТ тарткан.

Инжилчи Машайакчы Балтист Жыйындары Союзунун басылмасы

24-25-беттин жооптору:
10. Бейт-Лехемдеги эл каттоо

Түнөй турган жай издеп жүргөн жубайлар 1
Бастырмалар 2, 3, 4
Мал сарайдагы өгүз 5
Эшектер 6, 7
Падыша Ироддун чалгынчылары 8, 9
Эркиндик үчүн күрөшкө чыккан куралчан жоокер 10

Баштарына кумура көтөрүп бараткан аялдар 11, 12
Африкадан келген мейман 13
Рим жоокерлери 14, 15, 16, 17, 18
Койду кармаганы жаткан койчу 19
Арчындама бут кийимди кемирип жаткан эчки 20
Туугандардын кубанычтуу жолугушуусу 21

Наристе менен энеси 22
Салык жыйноочу 23
Көгүчөндөр 24, 25, 26
Ууру 27
Самариялык адамды кубалап жаткан устат 28
Мал акырга саман салып жаткан кул 29

Жооптор

2-бет: ТАБЫШМАКТУУ САНДЫКЧА: Жалган жана чыныгы баалуулуктар.

Адамдын эрки – Мажбурлоо.

19-бет: КРОССВОРД. Туурасынан: 1. Периште. 2. Степан. 3. Теңир. 4. Пилат. 5. Корнелий. 6. Никедим. 7. Библия. 8. Манна. 9. Кабыл. 10. Куткарылуу. 11. Петир. 12. Таза. 13. Тарстык. 14. Сыйынуу. Тигинен: Теңирдин батасы (Накыл 10:22)

23-бет: ЖАРЫМ ТЕГЕРЕК: 1. Тамар. 2. Узиел. 3. Натан. 4. Гилат. 5. Учтуу. 6. Чанач. 7. Тобия. 8. Устун. 9. Гебал. 10. Ураан. 11. Наами. ТУНГУЧТУГУН.

26-бет: КУРТ ЖАНА АЛМА: 1. Алтын. 2. Натанаел. 3. Лука. 4. Аминадап. 5. Пелиштилик. 6. Калпычы. 7. Ысмайыл. 8. Лемек. 9. Куткаруучу. 10. Убакыт. 11. Табита. 12. Акылдуу. 13. Улуулук. 14. Көгүчкөн. 15. Нахор. 16. Рамот. 17. Томас. 18. Сераптар. 19. Рахел. 20. Листра. 21. Абышалом. 22. Михал. 23. Лукония.

32-бет: «Жамандыктан баш тартып, жакшылык кыл. Тынчтыкты издеп, ошого умтул» (Заб. 33:15).

Жүрөгүбүз таза болсо экен

F C

Жү- рө- гү- бүз та- за бол- со э- кен, шам чы- рак-тай жа- ып

4 F B $\flat$ F

тур- ган түн- дө- гү. Бул дүй- нө- дө шоо- ла сы- мал ча- чы- рап,

7 B $\flat$ F/C C F

сен да, мен да жа- рык бо- луп жү- рө- лү.

1. Жүрөгүбүз таза болсо экен,
Шам чырактай жанып турган түндөгү.
Бул дүйнөдө шоола сымал чачырап,
Сен да, мен да жарык болуп жүрөлү.
2. Теңир үчүн жаналы шам чырактай,
Бул милдетти чыгарбагын эсинден.
Кудай баарын көрүп турат асмандан,
Сен да, мен да жарык боло алсак дейм.
3. Дүйнө үчүн жаналы шам чырактай,
Сезинсин адамдар Кудай сүйүүсүн.
Бардык кыйынчылыктарды женип биз,
Сен да, мен да жарык болуп жүрөлү.
4. Жашообуз Теңир үчүн жанып турсун,
Жеткирели ар жерге жакшы кабар.
Бардык ишге ишенимдүү кул болуп,
Жарык болуп жүрөлү сен да, мен да.